

Nefndasvið Alþingis
Fjárlaganefnd
B.t. Sigurjóns Þórðarsonar, formanns
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 16. júní 2026

Erindi: Umsókn um áframhaldandi styrk á fjárlögum til KFUM og KFUK

Stjórnvöld á Íslandi sýna æskulýðs- og mannræktarstarfi KFUM og KFUK ríkan skilning. Til fjölda ára hefur KFUM og KFUK notið stuðnings á fjárlögum með þjónustusamningi við Mennta- og barnamálaráðuneytið. Fyrir það viljum við þakka sérstaklega.

Nauðsynlegur samningur

Samningurinn við Mennta- og barnamálaráðuneytið er félaginu lífsnauðsynlegur. Vegna hans hefur KFUM og KFUK getað starfrækt miðlæga skrifstofu sem styður við og þjónustar allar einingar starfsins, þ.á.m. hinar vinsælu sumarbúðir okkar. Samningurinn hefur veitt okkur tækifæri til að vera leiðandi og til fyrirmyndar í gæða- og öryggismálum sem lúta að velferð barna í æskulýðsstarfi. Hluti af því gæðastarfi er að standa fyrir öflugri þjálfun leiðtoga og hafa svæðisfulltrúa bæði á Akureyri og í Vestmannaeyjum. Föst tala í samningnum rennur í sumarbúðir fyrir börn með ADHD og skyldar raskanir. Þá hefur samningurinn hjálpað félaginu að sinna skyldum sínum í alþjóðlegu samstarfi.

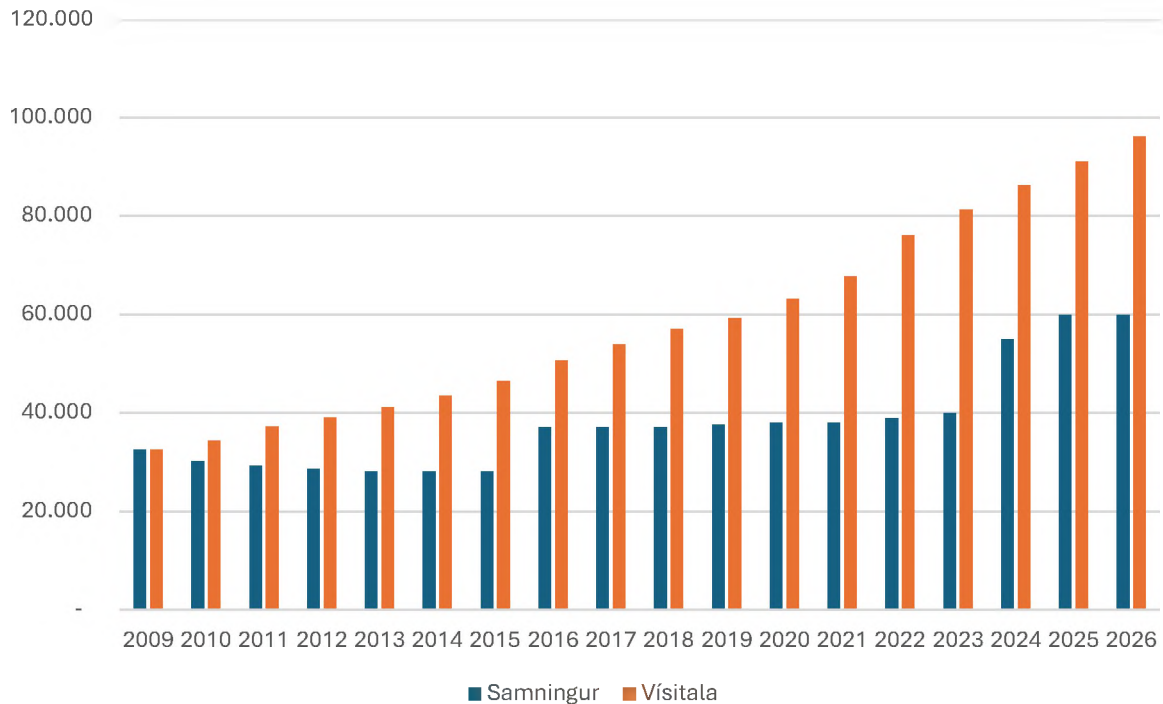
Samningurinn er nauðsynleg kjölfesta í starfi KFUM og KFUK og hefur fjármagnað liði í starfseminni sem ekki er svo auðvelt að fjármagna með hefðbundnum hætti.

Aukafjárveiting þrjú ár í röð

Upphæð samningsins hefur verið föst krónutala, 40 millj. kr., sem hvorki hefur fylgt vísitölu né lögbundnum launahækkunum. Því höfum við síðustu ár þurft að leita á náðir Fjárlaganefndar til að komast af.

Fjárlaganefnd hefur sýnt stöðu okkar skilning undanfarin þrjú ár og veitti 15 millj. kr. í aukafjárveitingu fyrir árið 2024, 20 millj. kr. fyrir árið 2025 og aftur 20 millj. kr. fyrir árið 2026. Sú fjárveiting hefur bjargað okkur fyrir horn og fyrir hana viljum við færa nefndinni sérstakar þakkir. Nú horfum við hins vegar með óvissu til ársins 2027.

Á myndinni hér að neðan má sjá þróunina á samningnum fyrir hvert ár í samanburði við vísitölu.

Myndin sýnir hvernig samningur KFUM og KFUK við Mennta- og barnamálaráðuneytið hefur rýnað að raunvirði frá árinu 2009. Hefði hann haldið verðgildi sínu væri hann yfir 96 m.kr. árið 2026. Aukafjárveitingar frá Fjárlaganefnd árin 2024-2026 hafa vissulega plástrað sárið, en enn er nokkuð í að við náum spjótum okkar á ný. (Vísitalan er 80% launavísitala og 20% neysluvísitala, en það speglar útgjaldaliði sem samningurinn stendur undir).

Ósk um leiðréttingu

Við erum svo frökk að horfa aftur til ársins 2009 og óskum eftir því að samningnum sjálfum verði lyft upp og yfir 90 millj. kr. fyrir árið 2027. Með því getur félagið snúið úr vörn í sókn og lagt upp starfsáætlun nokkur ár fram í tímann og þarf ekki að leita á náðir Fjárlaganefndar á hverju ári.

Til vara óskum við eftir að Fjárlaganefnd veiti félaginu aukaframlag, líkt og síðustu ár, að fjárhæð 25 milljónir króna fyrir árið 2027.

Með von um að erindi okkar njóti skilnings og verði vel tekið.

Virðingarfyllst

Tómas Torfason
framkvæmdastjóri KFUM og KFUK á Íslandi
tomas@kfum.is / Sími 896 3199

Viðbót:

Hvað er átt við með:

Með því getur félagið snúið úr vörn í sókn og lagt upp starfsáætlun nokkur ár fram í tímann.

Í núverandi stöðu er erfitt að skipuleggja uppbyggingu og framþróun til komandi ára. Starfsemin hefur um árábil þurft að bregðast við aðstæðum frá ári til árs fremur en að byggja upp til lengri tíma. Sjálfboðaliðar í forystu og stjórnun finna fyrir þessu. Langvarandi kyrrstaða og samdráttur draga úr áhuga fólks á að leggja sitt af mörkum. Það er erfitt að laða að og halda öflugu fólki þegar megináherslan er stöðugt á að verja það sem fyrir er. Við fáum ekki sóknarmenn í lið sem spilar bara vörn.

Með uppfærðum samningi getum við staðið enn betur að öryggi og farsæld barna í starfinu samhliða því að taka næstu skref í fræðslu og þjálfun leiðtoga. Við getum haldið áfram að þróa starf okkar og verið öðrum æskulýðsfélögum til fyrirmyndar á því sviði. Jafnframt getum við eftl alþjóðlegt samstarf, bæði miðlað af reynslu okkar og sótt nýjar hugmyndir og þekkingu inn í fjölbreytt æskulýðs- og sumarbúðastarf. Með þessum hætti getum við snúið fjölmörgum þáttum starfsins í jákvæðan spíral sem skilar sér margfalt til baka þegar fram líða stundir.

Hvað er átt við með:

Samningurinn hefur veitt okkur tækifæri til að vera leiðandi og til fyrirmyndar í gæða- og öryggismálum sem lúta að velferð barna í æskulýðsstarfi.

KFUM og KFUK hefur á síðustu tuttugu árum lagt mikla áherslu á fræðslu leiðtoga um barnavernd og siðareglur. Við viljum að leiðtogar geti greint þegar börn búa við ofbeldi eða kalla með einum eða öðrum hætti eftir aðstoð. Jafnframt viljum við að þeir kunni að bregðast rétt við og koma málum í réttan farveg.

Siðareglurnar snúa ekki aðeins að samskiptum leiðtoga við börn og ungmenni heldur einnig að samskiptum leiðtoga sín á milli. Með markvissri fræðslu um siðareglur mótum við menningu leiðtogahópsins þannig að óæskileg hegðun fái ekki fest rætur.

Á síðustu átján árum höfum við átt formlegt samstarf um þessi mál við Skátana, UMFÍ og Landsbjörg á vettvangi Æskulýðsvettvangsins, www.aev.is. Það er ekki á neinn hallað að segja að KFUM og KFUK hafi í því samstarfi verið leiðandi í umræðu um barnavernd og siðareglur og miðlað af dýrmætri reynslu. Á sama tíma höfum við notið góðs af reynslu og þekkingu samstarfsaðilanna á öðrum sviðum, svo sem af reynslu Landsbjargar og skáta af viðbragðsáætlunum. Í gegnum Æskulýðsvettvanginn hefur forysta okkar og þekking á þessum málaflokki nýst víðar innan íþróttá- og æskulýðsstarfs í landinu.

Við höfum haft öfluga fagmennskju í hlutastarfi til að halda utan um þessi mál. Á síðustu árum hefur starfshlutfallið hins vegar verið skert niður í 30%. Á þessu sviði er þörfin fremur sú að efla starfið enn frekar, meðal annars með aukinni fræðslu um barnavernd og siðareglur.

Hvað er átt við með:

Samningurinn hefur veitt okkur tækifæri til að hafa svæðisfulltrúa bæði á Akureyri og í Vestmannaeyjum.

Á landsbyggðinni er lengra að sækja þjónustu til miðlægrar skrifstofu félagsins í Reykjavík. Samningurinn við Mennta- og barnamálaráðuneytið hefur gefið okkur tækifæri til að hafa launaða starfsmenn í litlu starfshlutfalli bæði á Akureyri og í Vestmannaeyjum. Þeir skapa mikilvæga kjölfestu í starfinu og veita sjálfboðaliðum á sínum svæðum nauðsynlegan stuðning.

Á liðnum árum höfum við hins vegar þurft að draga saman á Akureyri, úr heilu starfshlutfalli niður í 20% starf. Eins hefur verið dregið verulega úr samsvarandi kjölfestustörfum í Reykjavík og stöðugildum fækkað úr 2,5 í eitt stöðugildi á síðustu níu árum.